

Didik anak bangsa menjadi usahawan

MENTERI Pendidikan, Yang Berhormat Pehin Orang Kaya Indera Pahlawan Dato Seri Setia Awang Haji Suyoi bin Haji Osman.

BANDAR SERI BEGAWAN, Sabtu, 11 Mac. - Menteri Pendidikan, Yang Berhormat Pehin Orang Kaya Indera Pahlawan Dato Seri Setia Awang Haji Suyoi bin Haji Osman berkata, mata pelajaran seperti Matematik, English Language, Business, Art and Technology pada peringkat menengah adalah menjurus pada isu-isu tentang pengetahuan berniaga.

Sementara di peringkat Institut Pendidikan Teknikal Brunei (IBTE) antara kursus berkaitan keusahawanan ditawarkan ialah HNTEC in Business and Finance, National NTec in Business

Administration. Begitu juga IBTE Kampus Sultan Bolkiah menawarkan kursus berkaitan keusahawanan, iaitu HNTEC in Business and Finance, NTec in Business Administration. Sementara di Politeknik Brunei bermula dari peringkat awal pengajian setiap pelajar mengikuti program Level 5 Diploma yang setaraf dengan Diploma Kebangsaan Tertinggi (HND) dimestikan untuk mengikuti *module* Entrepreneurship pada tahun pertama pengajian.

Yang Berhormat menyatakan perkara itu ketika menjawab beberapa soalan daripada Yang Berhormat Awang Haji Tahamit

Laporan : Hezlinawati Haji Abdul Karim
Foto : Mohd. Sahrizal Haji Said, Dk. Nur Hafilah Pg. Osman

bin Haji Nudin mengenai isu keusahawanan sama ada pihak Kementerian Pendidikan dalam mana-mana silibus menggalakkan dalam mendidik anak bangsa menjadi usahawan.

Seterusnya Yang Berhormat Menteri Pendidikan menjelaskan pada peringkat pengajian tinggi Universiti Brunei Darussalam melalui strategi nombor 3, iaitu menggalakkan pengajaran dan pembelajaran inovatif dalam perspektif global telah menggariskan KPI-9, iaitu memperkembangkan kurikulum dan program keusahawanan dengan menyasarkan pada tahun 2020. 100 peratus *module* yang disampaikan mengandungi kaedah pengajaran keusahawanan.

Di Universiti Islam Sultan Sharif Ali (UNISSA) pula ujar Yang Berhormat lagi penerapan pemikiran keusahawanan melalui APIKLM telah menyediakan satu kawasan kafeteria yang dipanggil UNISSA CAFE, di mana para pengurus adalah terdiri daripada pelajar-pelajar UNISSA.

Seterusnya menjadikan kursus *entrepreneurship* sebagai kursus teras universiti dan ketiganya menjadikan projek keusahawanan sebagai kursus wajib fakulti untuk pelajar tahun akhir.

Universiti Teknologi Brunei

(UTB) juga kata Yang Berhormat telah mengambil beberapa langkah melalui programnya dalam melahirkan graduan-graduan yang memiliki mentaliti keusahawanan, sedia mengambil risiko, inovatif, bersedia untuk menerima pekerjaan di sektor swasta berbanding di sektor awam dan bersedia untuk pasaran kerja global.

"Antara langkah diambil oleh pihak UTB ialah penyemakan semula kurikulum dan program, menawarkan kurikulum dan program yang relevan melibatkan pihak-pihak berkepentingan dan majikan dalam membentuk kurikulum dan program, menawarkan program berdasarkan kehendak pasaran dengan menjalankan kaji selidik untuk mengenal pasti kepentingan program untuk pasaran kerja. Semua langkah ini bertujuan memperkenalkan *entrepreneurship* dalam kalangan pelajar-pelajar," jelas Yang Berhormat.

Di universiti pula terang Yang Berhormat lagi terdapat Entrepreneurship Village, di mana Kementerian Pendidikan melalui Entrepreneurship Village telah memperkenalkan program keusahawanan dalam pendidikan melalui Agenda Keusahawanan Kebangsaan (National Entrepreneurship Agenda (NEA)

sejak April 2014.

"Melalui agenda ini, beberapa program telah dijalankan yang bertujuan menjadikan landasan dalam memupuk minda keusahawanan dalam kalangan rakyat dan penduduk negara ini dan untuk mewujudkan satu ekosistem bagi penajanaan idea (*generation of ideas*), *experimentation* *enrichment* and *monitoring*," ujar Yang Berhormat.

Yang Berhormat seterusnya menjelaskan program yang dijalankan melalui (NEA) ini menyasarkan tiga peringkat, iaitu : 1) Peringkat pendidikan teras yang melibatkan pelajar sekolah rendah, menengah dan pusat tingkatan enam; 2) Peringkat pengajian tinggi yang melibatkan pelajar di institusi pengajian tinggi dan pendidikan teknikal; dan 3) Peringkat komuniti yang melibatkan masyarakat umum.

Selain itu, berbagai-bagai usaha sampingan telah diambil oleh pihak universiti untuk menajayakan Entrepreneurship Village ini.

Tenaga pengajar Akademik Sektor Industri perlu dipertingkatkan

YANG Berhormat Dayang Siti Rozaimeryanty binti Dato Seri Laila Jasa Haji Abdul Rahman.

BANDAR SERI BEGAWAN, Sabtu, 11 Mac. - Cadangan bagi perlunya pendedahan kepada tenaga pengajar Akademik Sektor Industri yang disuarakan oleh Yang Berhormat Dayang Siti Rozaimeryanty binti Dato Seri Laila Jasa Haji Abdul Rahman mendapat perhatian oleh ahli Dewan Majlis yang bersidang pada hari kelima.

Menurut Menteri Pendidikan, Yang Berhormat Pehin Orang Kaya Indera Pahlawan Dato Seri Setia Awang Haji Suyoi bin Haji Osman beberapa inisiatif telah dilaksanakan sejak beberapa tahun kebelakangan dan akan diteruskan dan dipertingkatkan lagi dalam usaha untuk menawarkan program-program berkualiti dan memenuhi keperluan industri.

Tiga inisiatif penting yang sudah dimulakan kata Yang Berhormat ialah Program Instruktur Atau

Tenaga Pengajar Pengunjung (AJANG) yang terdiri daripada *practitioners* atau pengamal dari industri secara individu dalam pelbagai bidang ditawarkan sesi pengajian.

Inisiatif seterusnya ujar Yang Berhormat ialah program latihan berkaitan bagi peningkatan kapasiti pengajaran melalui bengkel-bengkel atau pun persidangan profesional atau pun yang dianjurkan oleh badan-badan akademintasi antarabangsa dan sebagainya serta yang ketiga ialah projek kolaborasi di antara institusi pengajian dalam pihak industri.

Sementara itu, Yang Berhormat Dayang Nik Hafimi binti Abdul Haadii pula membangkitkan isu mengenai Pengurusan Program Biasiswa memandangkan jumlah penerima biasiswa telah dikurangkan sejak tahun lepas.

Ketika menjawab isu tersebut, Yang Berhormat Menteri Pendidikan menjelaskan Program Biasiswa berjalan seperti biasa apapun pengurangan daripada penganugerahan skim biasiswa itu disebabkan Rasionalisation yang dibuat oleh pihak Kementerian Pendidikan, iaitu Rasionalisation dari segi meneliti program-program atau pun kursus-kursus yang perlu diteruskan skim biasiswa ini kerana seperti kajian yang telah pun dilihat, bahawa ada antara pelajar yang mengikuti kursus-kursus tertentu apabila balik ke Negara Brunei Darussalam, tidak mendapat pekerjaan dan ada kursus-kursus tersebut tidak diperlukan oleh kerajaan pada masa ini.

"Terdapat sedikit keperluan bagi kita membuat penyaluran program biasiswa itu dengan keperluan negara pada masa ini. Oleh yang demikian, jika terjadi pengurangan

jumlah pelajar yang dianugerahkan biasiswa, itu proses kita dalam membuat penyaluran sama ada kursus-kursus yang dipohonkan oleh pelajar-pelajar tersebut masih diperlukan dengan begitu banyak atau pun tidak," jelas Yang Berhormat.

Dalam usaha ini, Yang Berhormat

Laporan : Hezlinawati Haji Abdul Karim
Foto : Mohd. Sahrizal Haji Said, Dk. Nur Hafilah Pg. Osman

seterusnya menjelaskan ada beberapa kursus yang sudah tidak ditawarkan biasiswa lagi, namun skim biasiswa masih berjalan dengan biasa dan jika masih terdapat

keperluan dalam beberapa bidang, penganugerahan biasiswa akan terus ditawarkan kepada pelajar-pelajar yang mengambil kursus-kursus yang dipohonkan tersebut.

Pantau usaha kurangkan pembaziran makanan

Laporan : Hezlinawati Haji Abdul Karim

BANDAR SERI BEGAWAN, Sabtu, 11 Mac. - Hari kelima dari Musim Permesyuaratan Ke-13 Majlis Mesyuarat Negara pada sebelah pagi diteruskan dengan membahaskan dan membincangkan tajuk di bawah Kementerian Pendidikan dengan menyambung semula jawapan kepada persoalan yang telah pun dikemukakan pada hari sebelumnya oleh Yang Berhormat Dayang Khairunnisa binti Awang Haji Ash'ari, mengenai dengan kajian tentang pembaziran makanan di sekolah-sekolah dan cadangannya mengenai pemberian makanan diganti dengan kupon di sekolah-sekolah sebagai satu cadangan untuk mengurangkan pembaziran.

Ketika menjawab persoalan tersebut, Menteri Pendidikan, Yang Berhormat Pehin Orang Kaya Indera Pahlawan Dato Seri Setia Awang Haji Suyoi bin

Haji Osman menjelaskan dalam kajian pihak kementerian, memang didapati ada juga pembaziran disebabkan makanan yang dibekalkan itu mungkin tidak digemari oleh pelajar-pelajar berkenaan.

Menurut Yang Berhormat Skim Minuman dalam Rancangan Permakanan Sekolah ini yang telah pun diperkenalkan pada 1 Januari 2016 bagi sebahagian besar sekolah rendah kerajaan di Negara Brunei Darussalam ialah bagi menggantikan bahagian minuman panas dan minuman kotak.

Item-item yang dibekalkan dalam Skim Minuman ujar Yang Berhormat, adalah hasil penelitian semula bahagian ini terhadap item yang pernah dibekalkan dahulu dan kajian bagi item baharu yang ada di pasaran dengan mengambil kira penerimaan murid dan ujian rasa

dan kesesuaian item selaras dengan panduan daripada Kementerian Kesihatan.

"Hasil kaji selidik tersebut telah menunjukkan tahap penerimaan yang baik bagi sebahagian item yang dibekalkan pada masa ini dan bahagian ini juga mengambil maklum akan item-item yang tidak digemari oleh murid-murid dan ia tidak akan disokong bagi pembekalan pada masa akan datang," jelas Yang Berhormat.

Pemantauan terhadap keberkesanan ke atas pemberian jenis makanan dan minuman yang baharu kepada murid-murid jelas Yang Berhormat lagi akan terus dilaksanakan oleh bahagian ini sebagai salah satu usaha bagi mengurangkan kadar atau mengelakkan pembaziran.

Di samping itu, menurut Yang Berhormat lagi, Kementerian Pendidikan juga perlu melihat kesesuaian makanan yang diberikan dalam memastikan pemakanan yang dibekalkan menjamin kesihatan kepada murid-murid di sekolah.